

Naslov:

Horvat, Branko

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Branko Horvat (Petrinja, 24.07.1928. - Krapinske Toplice, 18.12.2003.), ekonomist, političar i pedagog.

Gimnaziju završava u Požegi, gdje je tri godine uređivao gimnazijski zbornik 'Naše znanje'. Od 1941. sudjeluje u ilegalnom radu, a sa 1944. odlazi u partizane i sudjeluje u NOB-u. Studirao je tehniku, ekonomiju i filozofiju na Sveučilištu u Zagrebu, te je 1952. diplomirao, a 1955. doktorirao na Ekonomskom fakultetu. Doktorat stiže 1959. i na Sveučilištu u Manchesteru (Ujedinjeno Kraljevstvo), a specijalizirao je 1964-65. na Sveučilištu Harvard i Institutu za tehnologiju Massachusetts u SAD kao stipendist Fordove zaklade. Radio je kao asistent i znanstveni suradnik Instituta za naftu i Ekonomskog instituta u Zagrebu (1950. - 1955.), a od 1955. radi u Saveznom zavodu za privredno planiranje u Beogradu, u kojem je 1958. osnovao Odjel za ekonomska istraživanja i metodologiju planiranja. Taj odjel 1963. postaje Jugoslavenski institut za ekonomska istraživanja, a 1969. mijenja naziv u Institut ekonomskih nauka. Horvat je bio prvi direktor Instituta, sve do ostavke koju podnosi 1970. godine. Od 1962. radi kao izvanredni profesor Sveučilišta u Beogradu, a od 1975. redoviti je profesor na Fakultetu za vanjsku trgovinu u Zagrebu (od 1982. Ekonomski fakultet).

Predavao je ekonomsku analizu, političku ekonomiju socijalizma, privredno planiranje, ekonomsku teoriju i komparativne ekonomske sustave. Gostovao je na velikom broju sveučilišta diljem svijeta (SAD, Njemačka, Francuska, Češka, Čile, Tanzanija, Kanada, Kina...), te je ujedno održao predavanja i kraće tečajeve na osamdesetak instituta, akademija i sveučilišta u Europi, Sjevernoj i Latinskoj Americi, Africi i Aziji. Autor je tridesetak knjiga i više stotina članaka u domaćim i stranim znanstvenim časopisima i enciklopedijama. Djela su mu prevedena na sedamnaest jezika. Temeljna značajka Horvatovog znanstvenog rada je široko područje zanimanja. Počeo je s ekonomikom industrije nafte koju je analitički razvija s gledišta mikroekonomije i njezina društveno-ekonomskog značaja. Baveći se društvenim privrednim planiranjem sintetizirao je važna svjetska teorijska dostignuća. Dio rezultata tih istraživanja bila je ideja o centralnom investicijskom fondu kao načinu usmjeravanja privrednog razvoja i prijedlozi o financiranju razvoja nerazvijenih područja. Privredna recesija 1961. potaknula je Horvata na preorijentaciju s planskih na sistemska pitanja – analizu mehanizma i funkcioniranja privrednog sustava koja je vodila do uočavanja i utvrđivanja cikličnosti privrednih kretanja. Glavno mu je djelo "Politička ekonomija socijalizma" u kojem je predložio ekonomska, socijalna i politička rješenja. Inačica na engleskom jeziku proglašena je knjigom godine u SAD, a američki ekonomisti nominirali su ga 1983. na temelju te knjige za Nobelovu nagradu. Knjiga "Towards the theory of planned economy" potaknula je američki ekonomski časopis Economic Review da lansira termin "marksizam-horvatizam".

Horvat je prvi primijenio matematičke metode i druga sredstva moderne ekonomske analize u jugoslavenskoj ekonomiji. Bio je voditelj jugoslavenske delegacije na prvom zasjedanju Odbora UN-a za industrijski razvoj (1961.), te je pod njegovim predsjedništvom izrađen prijedlog da se osnuje UNIDO (Organizacija UN-a za industrijski razvoj). Bio je član velikog broja međunarodnih ekonomskih organizacija, udruženja i redakcija ekonomskih časopisa, te osnivač i predsjednik Međunarodnog udruženja za ekonomiku samoupravljanja. Bio je i osnivač i dugogodišnji urednik časopisa Ekonomska analiza, koji je kasnije promijenio naziv u Economic Analysis and Worker's Management. Sudjelovao je na velikom broju znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu. Radio je i kao ekonomski savjetnik predsjednika Saveznog izvršnog vijeća SFRJ, vlada Perua, Bangladeša, Brazila i predsjednika turske vlade.

Politički rad B. H. započinje kao omladinski rukovodilac Ujedinjenog

saveza antifašističke omladine Hrvatske u Požegi i član tamošnjeg odbora Narodne fronte. Na radnim akcijama 1945. - 1946. proveo je devet mjeseci. Na fakultetu postaje član SKOJ-a i KPJ. Na drugoj godini studija biva isključen iz Partije, no uskoro je rehabilitiran i članom ostaje do 1990. godine. Jedan je od osnivača Udruženja za jugoslavensku demokratsku inicijativu 1989., prvog nezavisnog političkog udruženja u SFRJ. Tijekom 1990. član je rukovodstva SKH-SDP i njegove "vlade u sjeni". Nakon što krajem 1990. napušta SDP, ponovno se politički angažira 1992. kao osnivač i predsjednik Socijaldemokratske unije, stranke nastale spajanjem Saveza reformista Hrvatske i Lige socijaldemokrata. Tu je dužnost obnašao do 1995., te ponovo u razdoblju 1998. - 2000. godine. Također je bio član Predsjedništva i Glavnog odbora društva "Josip Broz Tito" iz Zagreba. Znanstvena biografija B. H. objavljena je u desetak međunarodnih biografskih leksikona. Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja, od kojih se ističu nagrada za najbolji rad iz statistike koju je dodijelilo Statističko društvo iz Manchestera (1958.); Nagrada 'Mijo Mirković' Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (1986.); zbornik u čast B. H. (2000.) i počasna titula profesora emeritusa Sveučilišta u Zagrebu (2003.).

Mjesto:

Beograd

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Status:

Aktivno

Vrijeme djelovanja:

1928-2003 g.

Funkcije:

Ekonomist, političar i pedagog